

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

10.03.2023 № 70/15- р/к

Справа № 1/07-70-20

м. Київ

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

КЕГИЧІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА затвердила рішенням від 20.02.2020 № 571 «Про затвердження тарифів на водопостачання» тариф на послугу з централізованого водопостачання, до складу якого ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА» включило витрати на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству.

За результатами розгляду справи № 1/07-70-20 такі дії КЕГИЧІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме легітимація вчинення ВОВКІВСЬКИМ КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ФОРТУНА» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/07-70-20 про порушення КЕГИЧІВСЬКОЮ СЕЛИЩНОЮ РАДОЮ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Першого відділу досліджень і розслідувань від 22.02.2023 № 70-03/48-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.05.2020 №70/75-рп/к розпочато розгляд справи № 1/07-70-20 за ознаками

вчинення ВОВКІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме легітимації вчинення ВОВКІВСЬКИМ КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ФОРТУНА» (надалі — ВКП “ФОРТУНА”, Підприємство) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання (надалі – Справа).

- (2) Відповідно до підпункту 7.6 пункту 7 розпорядження Голови Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 07.05.2020 № 5-рп) змінено з 02.06.2020 найменування Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України на Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення).

2. Відповідач

- (3) На момент винесення розпорядження про початок розгляду Справи, а саме станом на 28.05.2020 відповідачем у Справі є ВОВКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА, ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація), місцезнаходження: (конфіденційна інформація). Основним видом діяльності ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ є (конфіденційна інформація). ВОВКІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ створено виконавчий комітет, який не має статусу юридичної особи.
- (4) В ході розгляду Справи КЕГИЧІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА (надалі - СЕЛИЩНА РАДА) листом від 20.05.2021 № 03-65/4/117 (вх. від 24.05.2021 № 3004) повідомила Відділення, що рішенням I сесії VII скликання СЕЛИЩНОЇ РАДИ від 08.12.2020 № 33 «Про початок реорганізації селищної, сільських рад шляхом приєднання до Кегичівської селищної ради» (надалі - Рішення) розпочато реорганізацію ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ.
- (5) Так, у пункті 1 Рішення зазначено, що «... Розпочати процедуру реорганізації юридичних осіб – селищної, сільських рад Кегичівського району Харківської області (Додаток № 1) шляхом приєднання до Кегичівської селищної ради... » (мова оригіналу).
- (6) Відповідно до пункту 2 Рішення СЕЛИЩНА РАДА є правонаступником прав та обов’язків селищної, сільських рад, що реорганізуються (Додаток № 1) з дня набуття повноважень СЕЛИЩНОЇ РАДИ VIII скликання.
- (7) Додатком № 1 до Рішення визначений перелік сільських рад, до якого входить ВОВКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА.

- (8) Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (надалі - ЄДР) діяльність ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ було припинено з 30.07.2021 (номер запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи: 1004611120010000268), шляхом приєднання до СЕЛИЩНОЇ РАДИ, до якої перейшли усі її права та обов'язки.
- (9) У зв'язку із наведеним, адміністративною колегією Відділення прийнято розпорядження від 07.02.2022 № 70/29-рп/к про заміну Відповідача у справі № 1/07-70-20, а саме ВОВКІВСЬКУ СІЛЬСЬКУ РАДУ було замінено на СЕЛИЩНУ РАДУ.
- (10) Враховуючи наведене, Відповідачем у Справі є СЕЛИЩНА РАДА, ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація), місцезнаходження: (конфіденційна інформація). Основним видом діяльності СЕЛИЩНОЇ РАДИ є (конфіденційна інформація).
- (11) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» селищна рада та її виконавчі органи входять до системи місцевого самоврядування.
- (12) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (13) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (14) Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

3. Нормативно-правове регулювання

- (15) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється органами Антимонопольного комітету України.
- (16) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-

яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

- (17) Отже, реалізація органами місцевого самоврядування покладених на них повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі законодавства про захист економічної конкуренції.
- (18) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних і міських рад належать, зокрема встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на теплову енергію (у тому числі її виробництво, транспортування та постачання), тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, на інші комунальні послуги (крім тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, тарифів на комунальні послуги, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), побутові, транспортні та інші послуги.
- (19) Відповідно до статті 13 Закону України «Про питну воду питне водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування належать, зокрема встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення (крім тарифів на ці послуги, які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг).
- (20) Відповідно до частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належать, зокрема встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.
- (21) Частиною першою статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що до житлово-комунальних послуг належать, зокрема комунальні послуги - послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.
- (22) Отже, з урахуванням викладеного, тарифи на послуги з централізованого водопостачання встановлюються органами місцевого самоврядування.

4. Обставини справи.

- (23) Послуги з централізованого водопостачання на території с. Вовківка і с. Серго Кегичівського р-ну Харківської області надає ВКП «ФОРТУНА».
- (24) ВКП «ФОРТУНА» є юридичною особою, засноване ВОВКІВСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ, зареєстроване (конфіденційна інформація), ідентифікаційний код юридичної особи (конфіденційна інформація). Місцезнаходження ВКП «ФОРТУНА»: (конфіденційна інформація).
- (25) Відповідно до інформації, розміщеної в ЄДР на сайті <https://usr.minjust.gov.ua>, основним видом діяльності ВКП «ФОРТУНА» є (конфіденційна інформація).

- (26) Відповідно до статуту ВКП «ФОРТУНА», затвердженого рішенням VII сесії VI скликання ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ від 01.04.2011 № 52, основними цілями ВКП «ФОРТУНА» є максимальне забезпечення потреб населення сіл Вовківка, Серго Кегичівського району Харківської області комунальними послугами, проведення комплексного благоустрою населених пунктів, надання допомоги в закупівлі та переробці сільськогосподарської продукції.
- (27) Згідно із статутом ВКП «ФОРТУНА» має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (28) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВКП «ФОРТУНА» є суб'єктом господарювання.
- (29) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (30) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання.
- (31) Отже, ВКП «ФОРТУНА» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.
- (32) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.
- (33) Об'єктами аналізу є:
- послуга з централізованого водопостачання (надалі - Послуга);
 - ВКП «ФОРТУНА» - суб'єкт господарювання, який надає Послуги.
- (34) Споживачами Послуги є фізичні особи, які отримують або мають намір отримати Послугу.
- (35) Абзацом двадцять шостим статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено, що централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та

транспортування питної води.

- (36) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (діяли до 01.05.2022) (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (37) Відповідно до пункту 2 Правил № 630 централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання.
- (38) Згідно з пунктами 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (39) Централізоване водопостачання є послугою, яка не має замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання, конкуренція на ринку Послуг відсутня.
- (40) Послуги у розумінні абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (41) Отже, товарними межами ринку є Послуги.
- (42) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (43) Рішенням виконавчого комітету ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ від 01.04.2011 № 52 «Про створення Вовківського комунального підприємства» ВКП «ФОРТУНА» визначено виробником та виконавцем по с. Вовківка і с. Серго Кегичівського району Харківської області послуг з централізованого водопостачання для всіх категорій споживачів на території сіл.
- (44) Отже, територіальними межами ринку Послуг є територія с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні ВКП «ФОРТУНА».
- (45) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок із сталою структурою.
- (46) Часовими межами ринку Послуг визначено 2020 – 2022 роки та січень -

лютий 2023 року.

- (47) В зазначений період та станом на березень 2023 року структура вказаного ринку не змінювалась.
- (48) ВКП “ФОРТУНА” є єдиним суб'єктом господарювання, який надає у визначених територіальних і часових межах Послуги.
- (49) Таким чином, ВКП «ФОРТУНА» протягом 2020 - 2022 років, січня – лютого 2023 року та станом на березень 2023 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуги в межах території с. Вовківка та с. Серго Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, яка перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.
- (50) На підставі розрахунку тарифу на Послугу, здійсненого Підприємством, виконавчим комітетом ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ прийнято рішення від 20.02.2020 № 571 “Про затвердження тарифів на водопостачання ” (надалі - Рішення).
- (51) Пунктом 1 Рішення затверджено тариф на Послугу для ВКП “ФОРТУНА” у розмірі 23,00 грн. за 1 м³, який вводився в дію з 01.03.2020.
- (52) Таким чином, ВКП «ФОРТУНА» надає споживачам Послугу за тарифом, встановленим органом місцевого самоврядування – виконавчим комітетом ВОВКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ.
- (53) Аналізом Розрахунку планової собівартості води на 2020 рік (надалі — Розрахунок) встановлено, що ВКП «ФОРТУНА» до складу витрат на надання Послугу включило витрати на опломбування засобів обліку холодної води. Згідно з Розрахунком розмір таких витрат, включених до складу тарифу на Послугу, складає 10500 гривень.
- (54) Окрім цього, ВКП «ФОРТУНА» у листі від 27.04.2020 № 9 (вх. від 28.04.2020 № 2191) зазначило, що *«... вартість послуг з опломбування засобів обліку холодної води включається в калькуляцію загальної вартості послуг з водопостачання (стаття «Матеріали» калькуляції). Окремо послуга з опломбування/розпломбування приладів обліку водокористувачами не оплачується»* (мова оригіналу).
- (55) В ході розгляду Справи, ВКП «ФОРТУНА» листом від 19.06.2020 № 12 (вх. від 20.06.2020 № 3312) надало пояснення щодо включення витрат на опломбування до складу тарифу на Послуги. Так, Підприємство зазначило: *«...Пломби для опломбування були придбані за рахунок коштів отриманих від реалізації послуг по централізованому водопостачанню, бо інших джерел фінансування у ВКП «ФОРТУНА» немає. Так як первинному опломбуванню підлягали ВСІ водокористувачі, витрати по придбанню пломб були віднесені на собівартість продукції (реалізованої води) за статтею «Матеріали»...»* (мова оригіналу).

(56) Відповідно до статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:

- вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);

- вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів;

- обслуговування вузлів обліку - огляд, опломбування/розпломбування, періодична перевірка (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), ремонт засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузла обліку, забезпечення дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності), ремонт та заміна допоміжних засобів вузла обліку, а за згодою власника (співвласників) будівлі також охорона або страхування вузла обліку.

(57) Статтею 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання теплової енергії та води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку, якщо інше не встановлено договором, а у разі укладення співвласниками багатоквартирного будинку індивідуальних договорів про надання відповідної комунальної послуги періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) таких вузлів обліку забезпечуються виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування, встановленої відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

(58) Механізм формування тарифів на Послуги для суб'єктів господарювання, які провадять або мають намір правдити господарську діяльність із централізованого водопостачання, визначений Порядком формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (надалі – Порядок формування тарифу).

(59) Пунктом 2 Порядку формування тарифу визначено, що цей порядок застосовується під час установлення органами місцевого самоврядування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку таких тарифів.

- (60) Згідно з пунктом 19 Порядку формування тарифу, у редакції яка діяла на момент розрахунку та затвердження тарифу на Послуги, а саме станом на березень 2020 року, до складу планової виробничої собівартості включаються, зокрема витрати на обслуговування засобів вимірювальної техніки (огляд, опломбування/розпломбування, періодичну повірку та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), які є власністю ліцензіата та/або перебувають в його користуванні (крім вузлів комерційного та розподільного обліку води) і використовуються у технологічному процесі виробництва/надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (61) Таким чином, з урахування положень Порядку формування тарифу, до складу тарифу на Послуги включаються витрати на обслуговування засобів вимірювальної техніки (огляд, опломбування/розпломбування, періодичну повірку та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), які є власністю ліцензіата та/або перебувають в його користуванні і використовуються у технологічному процесі виробництва/надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, крім вузлів комерційного та розподільного обліку води.

- (62) Згідно з роз'ясненнями Міністерства розвитку громад та територій України від 06.08.2019, розміщених на офіційному сайті <https://www.minregion.gov.ua/>:

«...З набранням чинності Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (далі – Закон) змінено підходи до обліку комунальних послуг, а також встановлення та обслуговування засобів обліку води та теплової енергії.

Зокрема, Законом було внесено зміни до статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та виключено вимогу щодо здійснення періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтажу, транспортування та монтажу) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб теплову енергію і воду), що є власністю фізичних осіб, за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з тепло – і водопостачання.

Статтею 1, пункту 1 Закону, визначено, що обслуговування вузлів обліку – огляд, опломбування/розпломбування, періодична повірка (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж)...

Частиною другою статті 6 Закону визначено, що обслуговування вузлів розподільного обліку/приладів – розподільовачів здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку.

Такий підхід узгоджується з вимогами законодавства, зокрема, Цивільним кодексом України (далі – Кодекс). Так, статтею 319 Кодексу визначено, що саме власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власність зобов'язує. Статтею 322 цього Кодексу

передбачено, що власник зобов'язаний утримувати майно, що йому належить, якщо інше не встановлено договором або законом.

Враховуючи викладене, обслуговування вузлів розподільного обліку, у т.ч. опломбування/розпломбування здійснюється за рахунок власника.

Іншого чинним законодавством не передбачено.» (мова оригіналу).

- (63) Окрім цього, Міністерство розвитку громад та територій України у листі від 17.03.2023 № 7/10.02/1851-23 (вх. від 20.02.2023 № 70-01/106к) зазначило, що *«...процедура опломбування розподільних приладів обліку здійснюється за рахунок власників таких вузлів обліку, якщо інше не встановлено договором.»* (мова оригіналу).
- (64) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у своїх роз'ясненнях від 09.09.2021, розміщених на офіційному сайті <https://dpss.gov.ua/news/povirka-kvartirnih-lichilnikiv-vodi-hto-povinen-platiti?v=5ed22111daa30>, зазначила, що *«...прилади обліку води, що забезпечують індивідуальний облік споживання води в квартирі ... будинку, в розумінні Закону про комерційний облік виконують функції вузлів розподільного обліку. Відповідно до частини четвертої статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність (далі – Закон про метрологію) періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку»* (мова оригіналу).
- (65) Отже, з урахуванням викладеного опломбування вузлів обліку холодної води, які забезпечують індивідуальний облік споживання, здійснюється за рахунок власників таких вузлів, тобто побутових споживачів, а витрати на опломбування – не повинні включатися до складу тарифу на Послуги.
- (66) Також, у листі ВКП «ФОРТУНА» від 19.06.2020 № 12 (вх. від 22.06.2020 № 3312) зазначено, що *«...Всі водокористувачі були зобов'язані встановити прилади обліку холодної води... Придбання та встановлення приладу обліку холодної води проводиться за рахунок споживача. Після встановлення лічильника, споживач у 3-денний термін сповіщає комунальне підприємство. КП проводить опломбування обліку та знімає початкові показники та інформацію щодо номера лічильника.»* (мова оригіналу).
- (67) Згідно з інформацією, викладеною у листах ВКП «ФОРТУНА» від 19.06.2020 № 12 (вх. від 22.06.2020 № 3312), від 26.07.2022 № 47 (вх. від 26.07.2022 № 70-01/1096) та від 03.10.2022 № 65 (вх. від 03.10.2022 № 70-01/1421), станом на 01.09.2022 усього споживачами було встановлено 235 засобу обліку холодної води, у т.ч. протягом 2020 року – 2, протягом 2021 року – 5, протягом січня- серпня 2022 року - 2.

- (68) Листом від 09.02.2023 № 17 (вх. від 09.02.2023 № 70-01/322) ВКП «ФОРТУНА» повідомило, що станом на 01.02.2023 кількість встановлених засобів обліку холодної води становить 240.
- (69) Як вбачається з інформації ВКП «ФОРТУНА» власниками засобів обліку холодної води є побутові споживачі.
- (70) Включення ВКП «ФОРТУНА» витрат на опломбування засобів обліку холодної води до тарифу на Послугу призводить до завищення вартості Послуги в цілому.
- (71) Так, згідно з Розрахунком загальний розмір витрат, який враховується при розрахунку тарифу на Послугу, у т.ч. витрати на опломбування, складає 379 310 грн. У разі не врахування витрат на опломбування, розмір витрат включених до тарифу на Послугу, складав би 368 810 грн. (379 310 - 10 500). Тоді розмір тарифу на Послугу був би 22,2 грн. за 1 м.куб. (368810/16600 («кількість піднятої води» (мова оригіналу)), що на 0,80 грн. менше від діючого тарифу.
- (72) Окрім цього, включення ВКП «ФОРТУНА» витрат на опломбування засобів обліку холодної води до тарифу на Послуги призводить до того, що споживачі змушені сплачувати за опломбування щомісячно, при тому, що опломбування засобу обліку холодної води здійснюється лише при взятті на абонентський облік засобів обліку холодної води або після проведення перевірки, при цьому міжповірочний інтервал засобів обліку холодної води складає 4 роки.
- (73) ВКП «ФОРТУНА» листами від 03.10.2022 № 65 (вх. від 03.10.2022 № 70-01/1421) та від 09.02.2023 № 17 (вх. від 09.02.2023 № 70-01/322) зазначило, що тариф на Послугу у розмірі 23,00 грн. за м³ не коригувався та є чинним.
- (74) В ході розгляду Справи СЕЛИЩНА РАДА листами від 13.07.2022 № 4-09/1447 (вх. від 15.07.2022 № 70-01/1072) та від 17.02.2023 № 04-09/475 (вх. від 20.02.2023 № 70-01/403) повідомила, що ВКП «ФОРТУНА» з питань встановлення, коригування тарифів на Послугу до СЕЛИЩНОЇ РАДИ не зверталася. При цьому, СЕЛИЩНА РАДА зазначила, що *“... нині діють тарифи, затверджені на черговій ХІІ сесії VII скликання Вовківської сільської ради від 20 лютого 2020 року рішенням 571 “Про затвердження тарифів на водопостачання” у розмірі 23,00 грн. за 1 м³”* (мова оригіналу).

5. Правова кваліфікація дій Відповідача.

- (75) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (76) Забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схваленні суб’єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування,

органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.

- (77) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції виникає у випадку підтвердження правомірності протиправних дій суб'єкта господарювання відповідним актом органу влади чи органу місцевого самоврядування.
- (78) Таким чином, СЕЛИЩНА РАДА, затвердивши рішенням від 20.02.2020 № 571 «Про затвердження тарифів на водопостачання» тариф на Послугу, до складу якого ВКП «ФОРТУНА» включило витрати на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, а саме Порядку формування тарифу, легітимувала вчинення ВКП «ФОРТУНА» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку Послуги.
- (79) Такі дії СЕЛИЩНОЇ РАДИ є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення **ВОВКІВСЬКИМ КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ФОРТУНА»** порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (80) Подання про попередні висновки у Справі надіслане СЕЛИЩНІЙ РАДІ листом від 22.02.2023 № 70-02/1-698.
- (81) На подання про попередні висновки у Справі СЕЛИЩНА РАДА листом від 06.03.2023 № 04-09/634 надала заперечення.
- (82) Так, СЕЛИЩНА РАДА зазначає, що до складу тарифу у розмірі 23,00 грн. витрати на опломбування засобів обліку холодної води не включені.
- (83) Втім такі твердження, спростовуються наданою ВКП «ФОРТУНА» інформацією та поясненнями, які містяться в матеріалах справи № 1/02-69-20 про порушення ВКП «ФОРТУНА» законодавства про захист економічної конкуренції. ВКП «ФОРТУНА» зазначило, зокрема у листах від:
 - 27.04.2020 № 9 (вх. від 28.04.2020 № 2191), що «... *вартість послуг з опломбування засобів обліку холодної води включається в калькуляцію загальної вартості послуг з водопостачання (стаття «Матеріали» калькуляції). Окремо послуга з опломбування/розпломбування приладів обліку водокористувачами не оплачується*» (мова оригіналу).

- 19.06.2020 № 12 (вх. від 20.06.2020 № 3312), що «...Пломби для опломбування були придбані за рахунок коштів отриманих від реалізації послуг по централізованому водопостачанню, бо інших джерел фінансування у ВКП «ФОРТУНА» немає. Так як первинному опломбуванню підлягали ВСІ водокористувачі, витрати по придбанню пломб були віднесені на собівартість продукції (реалізованої води) за статтею «Матеріали»...» (мова оригіналу).

- (84) Отже, ВКП «ФОРТУНА» самостійно підтвердила факт включення витрат на опломбування засобів обліку холодної води до складу тарифу на послугу з централізованого водопостачання.
- (85) Окрім цього, СЕЛИЩНА РАДА зазначила, що постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 502 «Деякі питання регулювання діяльності у сфері комунальних послуг у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану» (надалі – Постанова КМУ № 502) Уряд рекомендував органам, уповноваженим встановлювати тарифи, не підвищувати тарифи для населення на такі комунальні послуги, зокрема на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та застосовувати їх до споживача (населення) на рівні тарифів, що застосовувалися станом на 24 лютого 2022 року впродовж дії воєнного стану в Україні.
- (86) З цього приводу слід зазначити, що Постановою КМУ № 502 рекомендується не підвищувати тарифи. Виключення зі складу діючого тарифу на послугу з централізованого водопостачання витрат на опломбування засобів обліку холодної води не призведе до завищення тарифу.
- (87) Крім того, з урахуванням роз'яснень Міністерства розвитку громад і територій України, наданих листом від 25.08.2022 № 7/10.2/8416-22, Постанова КМУ № 502 має рекомендаційний характер. Також, у вказаному листі Міністерства розвитку громад і територій України зазначено, що «... суб'єкти господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення **зобов'язані щорічно подавати уповноваженим органам заяву та розрахунки тарифів на планований період для їх встановлення на рівні економічно обґрунтованих витрат. Виходячи із наданих повноважень, органи місцевого самоврядування самостійно приймають рішення щодо застосування встановлених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення...**» (мова оригіналу).

7. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення

- (88) Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для

вчинення таких порушень чи їх легітимації.

- (89) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться те, що дії КЕГИЧІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ, які полягають у затвердженні рішенням від 20.02.2020 № 571 «Про затвердження тарифів на водопостачання» тарифу на послугу з централізованого водопостачання, до складу якого ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА» включило витрати на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме легітимації вчинення ВОВКІВСЬКИМ КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ФОРТУНА» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії КЕГИЧІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи - (конфіденційна інформація), які полягають у затвердженні рішенням від 20.02.2020 № 571 «Про затвердження тарифів на водопостачання» тарифу на послугу з централізованого водопостачання, до складу якого ВОВКІВСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ФОРТУНА» включило витрати на опломбування засобів обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме легітимації вчинення ВОВКІВСЬКИМ КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ФОРТУНА» порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Зобов'язати КЕГИЧІВСЬКУ СЕЛИЩНУ РАДУ (ідентифікаційний код юридичної особи - (конфіденційна інформація) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, у 2-х місячний строк з дня надходження заяви та розрахунку тарифу від **ВОВКІВСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ФОРТУНА»** на встановлення скоригованого або нового тарифу на послугу з централізованого водопостачання, про що повідомити територіальне відділення з наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК